

Inflaci můžeme úplně zrušit, je neústavní, říká ekonom Havránek

ekonom Tomáš Havránek | foto: Wikimedia, Creative Commons

[Martina Riemlová](#)

19. prosince 2021

Stále zrychlující se inflace trápí momentálně všechny. Podle ekonoma Tomáše Havránka selhal systém cílování inflace, podle kterého postupuje mimo jiné i Česká národní banka. Podle něj nastává ideální čas na změnu a je možné se inflace úplně zbavit. „Příležitosti můžeme využít, nebo můžeme nechat inflaci vystoupat v příštím roce až na dvojciferné hodnoty,“ míní Havránek v rozhovoru pro iDNES.cz

Tomáš Havránek, profesor na Univerzitě Karlově a nejcitovanější český ekonom v zahraničí, pracoval v České národní bance deset let i jako poradce viceguvernéra. Teď přichází s nápadem, který by podle něj české ekonomice mohl ulevit od neustálého zdražování.

Platíme stamiliony v platech nejlepším ekonomům v zemi, aby nám tu kladnou inflaci, tedy znehodnocení koruny, doručili. Současná krize ukazuje v plné nahotě, že je to neudržitelné.

Vysoká inflace je jedním z hlavních současných ekonomických problémů. To ovšem neznamená, že deflace je něco pozitivního.

Můžete v úvodu vysvětlit, proč?

Deflace, tedy pokles průměrných cen, je spojena se dvěma hlavními problémy. Pokud je recese, deflace nás motivuje k tomu, abychom nekupovali zboží a služby teď, ale počkali si, až zlevní. Krizi tedy ještě prohlubuje. To však platí pouze v případě, pokud očekáváme, že deflace bude setrvalá. Pokud by měla být dočasná, naše chování zase příliš neovlivní. Problémem je tedy setrvalá deflace.

Deflace také ztěžuje splácení dluhů. Pokud má člověk hypotéku pět milionů a deflace bude 50 procent, znamenalo by to, že průměrné ceny budou z roku na rok poloviční a hodnota koruny se zdvojnásobí. Takže z dluhu ve výši pěti milionů by se najednou stal dluh ve výši deseti milionů, který se reálně bude daleko hůře splácet.

Centrální banky se deflace bojí. Proč?

Pokud deflace trvá pár měsíců nebo rok, tak to prakticky žádný problém nepředstavuje. Bankéři však s hrůzou vzpomínají na Velkou depresi ve třicátých letech. Důsledkem Velké deprese byla mimo jiné setrvalá deflace a ceny klesaly několik let v řadě, dohromady o desítky procentních bodů, což prohlubovalo krizi. Po takové zkušenosti se centrální bankéři deflace bojí. Ale kromě této jedné epizody, kterou však centrální banky způsobily samy svou neschopností smysluplně reagovat, jsme nikdy problém s deflací neměli.

Navíc teď víme, že ten problém ani mít nemůžeme. V covidové krizi se ukázalo, že peníze z vrtulníku fungují. Lidé a firmy dostávali peníze za to, že nic nedělali, a inflace přišla. A mnohem vyšší, než kdokoli čekal. Takže kdyby se náhodou stalo, že budeme v krizi a deflací a nebude stačit snižování úroků, vláda a centrální banka vždycky sáhnou k penězům z vrtulníku. Ať chceme, nebo ne. Lidé to vědí, takže žádnou deflací čekat nebudou, tudíž ani žádná deflační spirála nemůže nastat. Paradoxně by tak ani ty peníze z vrtulníku nakonec potřeba nebyly, kdyby nám šlo jen o cenovou stabilitu. Ale je to jasný argument, proč se deflace bát nemusíme a proč ji centrální banka vždycky může vynulovat, jak už říkal [Milton Friedman](#).

Cílem České národní banky je už od roku 2010 dvouprocentní inflace. Proč zrovna dvě procenta?

Dvouprocentní inflační cíl je zvyklost, která určitým způsobem funguje třicet let, a začala víceméně náhodou. Číslo nevzniklo tak, že by se sešlo sto nejlepších ekonomů na světě a dohodli se, že právě toto je to zlaté číslo, které nám pomůže mít dobrý život a dokonalou ekonomiku. Kolem roku 1989 zmínil guvernér novozélandské centrální banky, že dvě procenta je docela dobrý cíl. Od té doby jej začala používat novozélandská centrální banka, kanadská centrální banka a další. Číslo tady zůstalo, ačkoliv za ním není žádný rigorózní základ. Je bezpečně nad nulou, takže obavy z deflace – ať už jsou rozumné, nebo ne – to trochu mírní. A zároveň není ani příliš vysoké, aby si toho člověk z roku na rok významně všiml, pokud se daří ten cíl plnit, což se teď ošklivě nedaří.

Inflace přes Vánoce zrychlí, dvoucifernou ale nečekám, říká šéf ČNB Rusnok

Ptala jsem se především proto, jelikož jste pro Hospodářské noviny zmínil, že inflaci vůbec mít nemusíme. Je podle vás tedy ideální, aby míra inflace byla nula?

Tady bych vysvětlil tři věci. Zaprvé, hlavní povinností centrální banky podle ústavy je péče o cenovou stabilitu. Definovat cenovou stabilitu jako kladnou inflaci je hodně odvážné. Za roky 2021 a 2022 se ceny dohromady zvýšily zhruba o 20 procent, tedy hodnota koruny poklesne o pětinu. ČNB se však v roce 2023 nebude snažit snížit ceny o 20 procent, bude se snažit znovu o plus dvě procenta. To takzvaně dočasné zvýšení cen nám už nikdy nikdo nevrátí.

Nejen já, ale i řada dalších ekonomů tady vidí jasný rozpor s ústavou. Ekonomové centrální banky si to samozřejmě nemohou dovolit říct navenek, podobně jako si to nemohou dovolit ekonomové komerčních bank, kam může centrální banka kdykoli za trest poslat kontrolu. Zadruhé, existuje 222 vědeckých studií od roku 1990, které zkoumají a počítají, jaká míra inflace je ta správná, zdravá pro ekonomiku. A průměrný odhad je nula. A třetí věc je selský rozum. Koruna funguje jako měřítko hodnoty peněz, stejně jako metr měří vzdálenost. Kdybychom definici metru zkracovali jeden rok o dva centimetry, další rok o pět a potom o jeden, způsobilo by to zmatek. Stejně je to s hodnotou peněz. Měla by být stabilní.

Takže co by měla dělat ČNB?

Vrátit se k tomu, co fungovalo celou historii naší civilizace, tisíce let, až zhruba do roku 1933, kdy skončil zlatý standard. Každoroční inflace je nová věc, trvá necelých sto let. Z hlediska lidstva je to něco úplně nového a nepřírozeného. Ano, občas byla inflace krátkodobá, třeba v 16. století po objevení Ameriky se do Evropy převalila spousta zlata a stříbra, což způsobilo snížení hodnoty měny, která byla založena na stříbře a zlatu. Samozřejmě také v historii, zejména během válek, se řada králů snažila měnu znehodnotit a při ražbě do mincí přidávali méně zlata a stříbra, zbytek si nechali, aby mohli lépe financovat například válečné výdaje. To však byly spíše výjimečné věci, které byly vždy považované za něco nepřírozeného či nesprávného. Žádná pravidelná každoroční inflace neexistovala. Ceny v roce 1914 byly v průměru stejné jako v roce 1815. Nešlo přitom o období úpadku, naopak. Ekonomika tehdy rostla rychleji než dnes. Zadlužení státu bylo minimální a nezvyšovalo se.

Tomáš Havránek

Narodil se 11. 1. 1985 v Litomyšli. Aktuálně působí na Univerzitě Karlově. V České národní bance pracoval deset let, a to i jako poradce viceguvernéra. Působí také jako výzkumník v londýnském Centre for Economic Policy Research, v minulosti pracoval na Kalifornské Univerzitě v Berkeley.

Opravdu si nikdy lidé během historie na zdražování nestěžovali?

Ano, máte pravdu, stěžovali, ale inflace nikdy v historii nebyla programovým a oficiálním cílem vedení státu. Pokud k ní došlo, byla to buď náhoda, třeba příliv stříbra z nových dolů v Potosí. Nebo to byl podvod, jako v případě snižování objemu stříbra a zlata v mincích. Dnes platíme stamiliony v platech nejlepším ekonomům v zemi, aby nám tu kladnou inflaci, tedy znehodnocení koruny, doručili. Současná krize ukazuje v plné nahotě, že je to neudržitelné. Ke zlatému standardu, kdy peníze byly založené na zlatu, stříbru či jiných kovech, se už však vrátit nemůžeme. Můžeme však udělat něco lepšího.

V roce 2020 se jako zástupce za Česko podílel na výzvě evropských ekonomů ohledně reakce hospodářské politiky na covid-19. Aktuálně je nejcitovanějším českým ekonomem v zahraničí. V prosinci 2021 byl prezidentem republiky jmenován profesorem.

Co přesně? Měla by ČNB cílovat nulu?

Existují dva základní režimy moderní měnové politiky. První z nich je právě cílování inflace, kdy se centrální banka stále snaží o plus dvě procenta a neohlíží se na minulost. Druhý režim je cílování cenové hladiny, kdy opravujete předchozí chyby. Tedy když máte inflaci jednu plus dva, další rok se snažíte o minus dva. A já jsem pro tu druhou možnost. Můžeme hodnotu peněz přivázat nikoliv ke zlatu, ale k ceně průměrného zboží v ekonomice.

Průměrný sobotní nákup v supermarketu nás tak bude stát za třicet let stejně jako tuto sobotu. Takový krok centrální banka udělat může. Nepůjde to samozřejmě z roku na rok, ale možné to je. Takový režim je intuitivní, stoprocentně v souladu s ústavou, v ekonomických modelech vychází lépe. Pokud přijdou obavy z deflace nebo inflace, nutí to centrální banku reagovat daleko silněji, aby spirálu zastavila a vrátila ceny v průměru zase zpátky na původní hladinu.

Funguje tento režim momentálně někde jinde na světě?

Posledních sto let nefunguje nikde. Během většiny lidské historie fungoval skoro všude, ve všech zemích, které měly měnu podloženou něčím, co je stabilní, třeba zlato nebo stříbro. Od Velké deprese ve 30. letech minulého století však všechny země cenovou stabilitu opustily. Nejblíže jsou jí Švýcaři. Pořád sice mají inflační cílování, ale nevdají jim, pokud je inflace nulová. Data za posledních deset let ukazují, že mají ceny stabilní. Někdy trochu vzrostou, někdy naopak klesnou, ale dlouhodobě jsou stabilní. To má dopad na to, že jejich měna je hodně silná, dlouhodobě posiluje proti inflačním měnám, jako je euro, dolar nebo česká koruna. Nedá se přitom říct, že by Švýcarsko ekonomicky trpělo tím, že mají cenovou stabilitu. Navíc ve Švýcarsku i v dnešních dnech, přes všechno to takzvaně celosvětové zdražování, je inflace pořád zhruba jedno procento.

[Výpočet vlivu inflace na úspory](#)
Kalkulačka

Ale ČNB upozorňuje na to, že ekonomiky, jejichž měnové autority se snažily o nízkou inflaci v průměru jedno procento, jako je právě Švýcarsko či Japonsko, se dostaly do deflačních problémů...

Samozřejmě, tohle tvrdí a patří to k rituálu centrálního bankovníctví. Když jsem v centrální bance pracoval já, říkal jsem to taky, protože to říkají všichni kolem a máte pak pocit, že to jinak být nemůže. Dám příklad. V roce 2017 jsem se zúčastnil setkání držitelů Nobelovy ceny za ekonomii v Lindau. Bylo tam 17 držitelů, takže opravdu ty nejlepší mozky v ekonomii. Ptali jsme se s manželkou, proč máme ve většině zemí inflační cíl dvě procenta. Nikdo z nich nevymyslel žádný důvod. Polovina z nich tvrdila, že to je také nesmysl, druhá polovina, že to je prostě zvyklost. Bylo to neveřejné, tak si mohli dovolit říct, co si doopravdy myslí.

Takže dvouprocentní inflační cíl je opravdu produkt skupinového myšlení, které je zakořeněné a nějakým způsobem jakžtakž funguje. Nebo fungoval. Je třeba dodat, že inflační cílování bylo reakcí na předchozí vysokou inflaci, kterou tehdy pomohlo trochu zkrotit. Za 30 let od té doby opravdu nepřišel velký průšvih ve spojitosti s inflací, ten nastal až teď. Proto si myslím, že právě tento strašlivý průšvih může konečně přinést změnu režimu. Nejen u nás, ale i v jiných vyspělých zemích. Česko by mohlo být průkopníkem, protože třeba takovou změnu prosadit v USA nebo eurozóně je hrozně těžké, tamější centrální banky jsou obrovské molochy a o cenovou stabilitu už jim příliš nejde, řeší klima, nerovnost a státní dluh.

Česko je navíc unikátní v tom, že běžný člověk není dlužníkem, ale věžitelem. To znamená, že většina lidí má více peněz uloženo v bance, než kolik si od banky půjčuje. Takže inflace nám škodí víc než ostatním zemím, jako je třeba Amerika nebo země eurozóny, kde je běžné být hodně zadlužený.

Můžete ještě přiblížit, jak by to bylo s cenami v případě takového režimu? Předpokládám, že vzhledem k tomu, že například na cenu ovoce má vliv i počasí, není možné, aby byly fixní...

Přesně tak. Neznamenaloby to, že ovoce by stálo pořád stejně. Ceny ovoce, masa či aut by klidně mohly vzrůst o dvě procenta za rok či víc, něco jiného by zase zlevnilo. Bavíme se o stabilitě průměrných cen. Pokud by centrální banka konala svou povinnost, průměrné ceny by se zase vrátily následující roky zpátky. Nedochozelo by ke každoroční inflaci jako dnes. Aktuálně zdražuje vše a nevíme, kdy to skončí, nemáme žádný plán. Centrální banka, u nás ani v zahraničí, nedokáže teď nic věrohodně slíbit. Jen to, že se bude zdražovat pořád, což je to nešťastné inflační cílování.

Říkal jste, že nákup v supermarketu nás může stát stejně dneska i za třicet let. Pokud by například cena ovoce, masa a aut o dvě procenta za rok vzrostla, jak centrální banka zařídí, aby například klesla cena pečiva? Jde totiž o průměr, a pokud se ceny nějakého zboží zvýší, ostatní by měly poklesnout...

Rozumím otázce, ale je potřeba si uvědomit, že v inflačním cílování se taky centrální banka snaží o nějaké konkrétní tempo zdražování. Když má banka inflační cíl dvě procenta a ovoce zdraží o čtyři, tak bude vyjednávat s pekaři, aby zlevnili o dvě procenta? Logika je tedy stejná v cílování inflace i při skutečné cenové stabilitě, ale samozřejmě žádné vyjednávání s pekaři nutné není. Úkol centrální banky je, v ekonomické hantýrce, udržovat celkovou poptávku v souladu s celkovou nabídkou. Aby peněz, které používáme na nákup zboží a služeb, nebylo příliš mnoho nebo příliš málo v poměru k tomu, co firmy mohou vyrobit a nabídnout.

Když centrální banka dělá svoji práci špatně a dovolí, že v ekonomice je příliš mnoho peněz v poměru k tomu, co firmy mohou vyrobit, přijde inflace. Každá nezávislá centrální banka tak může doručit takovou průměrnou cenu, jakou chce. Samozřejmě ne hned, ale v horizontu několika let. Vemte si, že Rašín dokázal, aby několik let v řadě průměrné ceny rychle klesaly. To není něco, co bychom měli úplně obdivovat, protože by to dnes řadu lidí přivedlo do velkých problémů, ale možné to je a má to plně pod kontrolou guvernér centrální banky.

Inflace ukrajuje stále víc z úspor. Češi se při nákupech začínají krotit

Centrální banka bude muset nějakým způsobem zasáhnout. Jaké nástroje by tedy měla použít? Umožňují nástroje centrální banky takovou skutečně „jemnou práci“? Často její nástroje působí plošně...

V první řadě musí oznámit, že udělá všechno pro to, aby doručila cenovou stabilitu. Inflace závisí hodně na tom, jak my věříme centrální bance. Pokud si myslíme, že se bude stále snažit udržovat nějakou kladnou inflaci a nenapravovat epizody velké inflace, nemá velký smysl spořit. Na rovnu řečeno, současný systém dělá ze střadatelů hlupáky. Inflace brzy bude 10 procent a k tomu vám centrální banka milostivě umožní úrok na spořicí účet kolem 3 procent? To přece není žádné spoření, když za rok ze sta tisíc přijdete o sedm. Čili je nutné zvýšit úroky. Na druhou stranu je jasné, že příliš nad 6 procent úroky jít nemohou, protože by se spousta dlužníků, včetně našeho státu, dostala do existenčních problémů.

Řešení je posílení koruny přes prodej obrovských devizových rezerv, což rychle sníží inflaci. Dnes už víme, že intervence proti koruně byly chybou. Tedy ne v režimu cílování inflace, tam dávaly perfektní smysl, ale pokud jde o cenovou stabilitu, tak potřeba nebyly a zcela rozvrátily trh s korunou. Koruna teď neposiluje, přestože by podle všech modelů kvůli rozdílu úroků u nás a v eurozóně měla. ČNB má 150 miliard eur, polovinu klidně může prodat, aby posílila korunu. Tím stáhne z oběhu spoustu korun, sníží inflaci. A druhou polovinu rezerv by měla výnosně investovat po vzoru Švýcarů, Norů a Singapurců, aby trochu pomohla dlouhodobě snížit zadlužení vlády a byla svobodná ke zvyšování úroků v nouzi i nad těch 6 %. Jak získáme důvěru v centrální banku, že opravdu bude pečovat o cenovou stabilitu a opravovat svoje chyby, tak budeme víc spořit, inflace postupně klesne k nule a budou stačit normální úrokové sazby kolem tří procent.

Hovoří se o tom, že inflace, kterou momentálně zažíváme, je z velké části „dovezená“. Je vůbec možné v prostředí volného trhu ceny udržet stabilní? Nezavání to tržně plánovanou ekonomikou?

To je velmi dobře řečeno, protože centrální banka je opravdu jediný ostrov ryziho centrálního plánování v moderní tržní ekonomice. Tak tomu bylo, je a bude bez ohledu na to, jestli bude centrální banka cílovat inflaci nebo cenovou stabilitu. Centrální banka má totiž monopol na vydávání peněz, aspoň těch tištěných, a má monopol na stanovení základní ceny všech peněz, i elektronických, tedy úrokové sazby. Někdo se musí starat o to, aby hodnota peněz byla konstantní. Třeba bitcoin je fajn a žádný centrální plánovač ho nehlídá, ale právě proto jeho cena může létat o desítky procent denně. Představte si, že platíte hypotéku v bitcoinu.

Skutečná cenová stabilita je lepší než zlatý standard nebo bitcoinový standard, protože pak hodnota koruny závisí na cenách průměrného zboží, nejen jednoho kovu nebo jednoho kusu sběratelských dat. Z tohoto pohledu by tedy centrální banka pořád byla centrálním plánovačem, ale nutně trpěným, podobně jako trpíme Mezinárodní úřad pro míry a váhy a nemáme stovky „svobodných“ kryptometrů s různou definicí, tak jako máme stovky svobodných kryptoměn.

A pokud je inflace skutečně dovezená, globální a nedá se s ní nic dělat, proč má Japonsko inflaci na nule a Švýcarsko u jedničky? Znovu opakují, že průměrnou cenu v ekonomice má centrální banka plně pod kontrolou. Když se zmenší nabídka zboží kvůli problémům

dodavatelských řetězců, centrální banka musí snížit poptávku po zboží tak, že zmenší množství peněz a zvýší jejich cenu. Takže není pravda, že centrální banka nemůže mírnit nabídkovou inflaci.

Na druhou stranu jsou často v literatuře zmiňována i jistá pozitiva inflace, například pokud je mírná a stabilní, ekonomice to pomáhá...

Ano, někdo to tvrdí, aby se odůvodnily inflační cíle centrálních bank, které jinak nemají vědecký základ. Jde o skupinové myšlení, ale například taková těžká váha jako John Cochrane, exprezident Americké finanční asociace a jeden z největších ekonomů současnosti, říká, že je to nesmysl. Pokud je inflace mírná a vcelku stabilní, ničemu to příliš nevadí. Kdybychom věděli, že inflace do konce našeho života bude dvě procenta, tak s tím můžeme žít. Problém však je, že my nevíme, kdy přijde šok a inflace se zvýší kumulativně o dvacet procent za dva roky, aniž by to někdo potom opravil. Plánujte si pak na důchod nebo úspory na studia pro děti. Je otázkou, proč tu inflaci vůbec mít. Není žádná vědecká evidence o tom, že by nám krok z mírné a stabilní inflace na nulu v čemkoli uškodil. Přitom víme, že v mnohém to pomůže náš život zlepšit.

Někdy také zaznívají argumenty, že mírná a stabilní inflace motivuje zaměstnance k vyšší produktivitě práce....

Takový argument skrytě předpovídá, že člověk není schopen si v hlavě inflaci odečíst. Člověk ví, že pokud mu šéf přidá 8 procent a inflace je 8 procent, reálně to není přidání. Nemyslím si, že lidé jsou tak hloupí a inflaci si neuvědomují. Inflaci vnímají, možná silněji, než jaká opravdu je. Podle mě člověk nebude pracovat víc, když se mu zvýší plat o pět procent a inflace mu „sežere“ osm. Naopak si myslím, že bude rozhořčený z toho, že má méně peněz, a nebude mít důvod pracovat usilovněji za reálně menší odměnu. Pokud mzda motivuje k práci, tak v reálném vyjádření, nikoli bez započítání inflace.

Existuje také určitý vztah mezi ekonomickým růstem a inflací. Všeobecně by mělo platit, že pokud dosahuje ekonomika ekonomického růstu, dochází také k růstu inflace. Pokud je ekonomika v poklesu, mělo by docházet i k poklesu inflace. Dosahovali bychom ekonomického růstu i v případě, pokud by inflace úplně zmizela?

Zmínil bych znovu Švýcarsko. Nemají inflaci už zhruba dvanáct let a nemají růst nijak nižší než zbytek Evropy. Pokud se zvýší inflace, krátkodobě to ekonomiku může povzbudit. Dlouhodobě to nicméně nemá žádný efekt na ekonomický růst. A jestli nějaký, tak záporný. Lidé nevědí, jakou hodnotu budou mít jejich peníze. Škodí to investování, inovacím i ekonomickému růstu, úplně stejně by tomu škodila deflace, pokud by byla trvalá a volatilní.

Kdo by měl tedy s nápadem přijít a snažit se jej prosadit?

Prezident, který v létě jmenuje nového guvernéra České národní banky. Myslím, že nastává unikátní šance takový krok udělat. Ukazuje se, že režim cílování inflace strašlivě selhal. Příležitosti můžeme využít, nebo můžeme nechat inflaci vystoupat až na dvojciferné hodnoty, to se klidně může stát. Během půl roku se také vymění pět ze sedmi členů bankovní rady, čili většina. A pokud nový guvernér bude chtít, může inflaci navzdýcky smazat. Dobrých kandidátů na guvernéra, kteří by mohli přinést cenovou stabilitu, je několik. Za mě vypadají v tomto ohledu nejnadějněji [Vojtěch Benda](#), [Jan Frait](#) a [Jakub Seidler](#). Tím nechci říct, že by plně souhlasili s tím, co říkám, ale vidím velkou šanci, že by zrovna oni takovou změnu byli schopni prosadit, kdyby chtěli.

Je to podle vás reálné? Kdy bychom se takové změny mohli dočkat?

Myslím, že nový režim by šel oznámit okamžitě, tedy s nějakým přechodným obdobím pro implementaci. Samozřejmě není reálné, abychom kompenzovali dvacetiprocentní inflaci za roky 2021 a 2022 stejnou deflací v roce 2023. Muselo by se na to jít pomalu. V prvním kroku by bylo nutné zvolit určitou cenovou hladinu. Vybrali bychom si tedy například tu z konce roku 2022, které bychom se chtěli držet navěky. Řekli bychom, že kompletní stability cen bychom chtěli dosáhnout do pěti let. Funkční období guvernéra trvá šest let, takže aby se to do té doby stihlo. Jde o zcela reálnou věc. Není s tím spojený žádný praktický, teoretický, ekonomický či právní problém, vše je možné udělat okamžitě. Jediný problém je politický, a to rozhodnout se pro takový krok. Díky momentální inflační bouři vidíme, že aktuálně nastavený systém nefunguje a je čas na změnu. Myslím, že to vnímá i prezident, který má toto rozhodnutí zcela v rukou.

Nepřepsaly by se s tímto krokem učebnice?

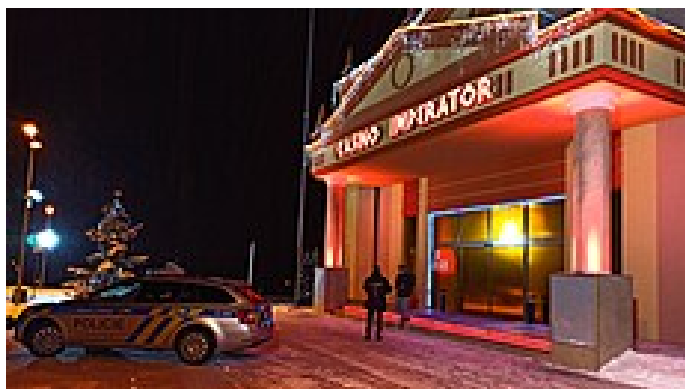
K přepisu učebnic dojde, i pokud bychom takový režim vůbec nezavedli, protože se opravdu ukázalo, že inflační cílování naprosto selhalo. Pokud bychom byli první zemí, která stabilitu cen věrohodně zavede, bylo by to báječné PR pro Českou republiku. Znamenalo by to mimo jiné i to, že česká koruna by se stala rezervní měnou pro velkou část světa. Byli bychom první zemí za sto let, která má stabilní hodnotu měny v tom smyslu, že se za ni dalo nakoupit stejné množství zboží dneska i za třicet let. Koruna by byla lepší než zlato. Proč kupovat zlato, jehož cena může kolísat? U české koruny by existovala naprostá jistota, že ochrání před inflací. Byl by to bezpečný přístav pro celý svět. Do učebnic by se to dostalo nepochybně. A guvernér, který by takový režim zavedl, by v nich nepochybně skončil také, stejně jako prezident, který to umožnil.

Inflace zrychluje, v listopadu dosáhla v meziročním srovnání šesti procent. Kdy to podle vás skončí?

Záleží na tom, zda se odhodláme ke změně, o které jsem hovořil. Pokud ne, tak se obávám, že inflace bude nad pěti procenty hodně dlouho. Problém už není v covidu či omezení nabídky, ale v tom, že o inflaci mluvíme, všichni o ní vědí a automaticky s ní počítají. Většina lidí očekává, že inflace bude kolem deseti procent v příštím roce, říkají si o zvýšení mzdy. Nutí to firmy odměny zvyšovat, mají vyšší náklady a musí

zdražovat, aby náklady pokryly. Všichni s tím počítají, do ekonomiky se to zabuduje a je už úplně jedno, co inflaci primárně „roztočilo“. Pokud se očekávání nezlomí, tak inflace nezmizí. Takže v tomhle nejsem vůbec optimista, pokud nezrušíme inflační cílování a nezačneme se snažit o skutečnou cenovou stabilitu.

Přečtěte si další exkluzivní články z **iDNES Premium**

Kasino porušuje noční zákaz, policisté nemají šanci. Ani je nepustí dovnitř

Podivné dary na účtu STAN. Straně chodí statisícové částky od „kyperských“ firem

Policie zadržela rallye jezdce Romana Odložilíka, hrozí mu až třináct let vězení

S očkovacím týmem mezi antivaxery: Dostali jste mě. Tak už mi to píchněte!

[... a další stovky článků](#)

Věnovat odemčený článek přátelům

Autor: [Martina Riemlová](#)